

Оригинални фотографии от Руско-турската война 1877-1878 г. и Плевенската епопея показва в изложба Плевенската панорама

четвъртък, 29 февруари 2024

По повод 146 години от Освобождението на България, Регионален военноисторически музей - Плевен представя изложба „Съхранените спомени за войната“. Експозицията бе открита в Панорама „Плевенска епопея 1877“ от директора на музея Володя Попов в присъствието на заместник-кмета на Община Плевен Елина Димитрова, заместник областния управител Александър Йотков, ученици и граждани с интерес към събитието. Изложбата е част от проявите, посветени на Националния празник 3 март, организирани от Община Плевен и Регионалния военноисторически музей.

„В навечерието сме на Националния празник Трети март – дата, поставила началото на Третата българска държава и държавността. Този момент е изключително силен в историята на всяка една държава. Преценихме за разумно да представим пред обществото ни и една друга гледна точка на формиране на впечатление и мнение за това историческо събитие чрез най-директната форма за онова време - фотографията“, каза при откриването на изложбата д-р Володя Попов.

Изложбата „Съхранените спомени за войната“ представя 100 оригинални фотографии от

колекциите на музея, подредени в 16 табла. Снимките пресъздават основни моменти от Руско-турската война 1877 - 1878 г. и Плевенската епопея. Голяма част от фотосите са дарение на музея от руското и румънското военни министерства. Техни автори са руският фотограф А. Д. Иванов и придворният фотограф на румънския крал Карол I - Франц Душек. Включени са и фотоси на неизвестни автори.

Старите фотографии носят духа на епохата и съхраняват спомена за легендарни пълководци, руски и румънски войскове части, участващи в подготовката и провеждането на военната кампания на Дунавския фронт.

Проследен е пътят на руската армия от Кишинев до Сан Стефано. Представено е хронологично движението на главните квартири на руския император Александър II, Великия княз ген. Николай Николаевич - главнокомандващ руската Дунавска армия, и румънския княз Карол I в Бяла, Горна Студена и Пордим.

Акцентирано е на ролята на Плевенската епопея за хода и изхода на войната. Пред нас оживяват великите подвизи на ген. М. Д. Скобелев - Белия генерал, моменти от блокадата и последния бой за Плевен в долината на р. Вит на 10 декември 1877 г.

Старите фотоси разказват за бита и ежедневието на местното население. Дават информация за участието на българите във войната и за приноса им за Освобождението на България.

Заснетите кадри илюстрират дейността и на лекари, милосърдни сестри и санитарни във военновременните болници и лазарети. На бойното поле са светилата на руската медицина: професорите Боткин - личен лекар на императора, Пирогов - основоположник на военнополовата хирургия, Склифасовски, Ерисман. Д-р Карол Давила ръководи всички военносанитарни служби, лазарети и болници на румънската армия.

Обърнато е внимание на ролята на военните кореспонденти, художници и фотографи, благодарение на чиято дейност е съхранен до днес споменът за Освободителната война. Влизането на руската Дунавска армия в Сан Стефано е последният запечатан момент от събраните фотоси. На 3 март 1878 г. е подписан Санстефанският прелиминарен договор.

Колекция от оригинални портрети на руски генерали, дарени от руското военно министерство, обогатява и допълва експозицията.

В изложбата са експонирани няколко копия на документи: на Манифеста на император Александър II за обявяване на война на Османската империя от 12/24 април 1877 г.; на Възванието на БЦК в Букурещ към българския народ от 12/24 април 1877 г. за подпомагане на руските войски и на Санстефанския прелиминарен договор от 19 февруари/3 март 1878 г.

Победата при Плевен намира широк отзвук в английския печат. Вестникът „Илюстрирани лондонски новини“, брой № 2011 от 12/24 януари 1878 г., е сред любопитните експонати. Той съдържа графики на кореспондента Карол поп де Сатмари - придворен художник и фотограф на румънския княз Карол I, представящи важни моменти от Руско-турската война 1877-1878 г. и Плевенската епопея.

Изложен е и „Военноисторически албум от Освободителната война 1877-1878 г.“, съдържащ над 300 оригинални снимки. Издаден е от Александър Шулц през 1928 г., който по това време е заместник-директор на Военно-историческите къщи - музеи и паметници в Плевен.

Акцент в изложбата са два оригинални портрета на император Александър II - от октомври 1877 г. в Горна Студена и от декември с. г. в Пордим. Показана е фотография на Осман паша - командир на турската армия при Плевен от 1877 г.

Впечатление правят две оригинални хладни оръжия - казашка шашка на главнокомандващия Николай Николаевич и турска офицерска сабя. Особен интерес будят и личните вещи на граф Н. П. Игнатиев - броеница и кръстче.

Старите фотографии, включени в изложбата, не са пощадени от времето, повечето са избелели и пожълтели, но са незаменими документални свидетелства за историята на Освободителната война и

истински шедеври на ранната фотография, споделят от екипа на РВИМ - Плевен.

Изложбата в Панорама „Плевенска епопея 1877“ може да бъде разгледана до края на месец април.

